

siger det ærede Medlem ogsaa, at Mesteren i Virkeligheden ikke vil kunne være tjent med at beholde en saadan Lærling, og at han sandsynligvis ikke vil gjøre nogen videre Modstand imod, at Kontrakten bliver hævet. Men hvorfor saa ikke give Lærlingen Lov til at hæve den? Det var jo netop det, jeg sagde første Gang, jeg havde Ordet, at Mestrene ikke kunne være tjente med, at beholde ham, og nu siger det ærede Medlem det samme. Hvorfor er han, saa imod, at dette Forhold bliver indrettet paa en fornuftig Maade? Det ærede Medlem siger saa, at Lærlingen virkelig ogsaa maa betale Erstatning, men fører saa til, at Erstatningen i de fleste Tilfælde vil blive meget ubetydelig. Men skulle vi da virkelig strande her paa en saadan Ubetydelighed af et Pengeløb, hvor det dreier sig om flere Aars Virksomhed og Uddannelse i et Fag, skulle vi strande paa en halv Snes Kroner, som ganske vist ikke have nogen Betydning for Mesteren, men som Lærlingen sandsynligvis i de allerfleste Tilfælde ikke vil kunne betale? Den Smødegaaen, som det ærede Medlem her har fremsat, er virkelig saa god, som jeg selv kunde gjøre det; Mesterea kan ikke være tjent med at beholde Lærlingen, og han kan ikke bryde sig om en Erstatning, der er saa grumme ubetydelig. At forhindre en Lærling i at komme bort fra et Fag af disse Grunde, det forekommer mig rigtig nok at være besynderligt. Jeg anbefaler derfor dette Ændringsforslag til Vedtagelse, idet jeg er overbevist om, at det i mange Tilfælde vil hjælpe unge Mennesker frem til andre og bedre Forhold i Henseende til deres Uddannelse og som Følge deraf deres Fremtid.

Berg: Jeg har opfattet dette Lovforslag saaledes, at Hensigten, i alt Fald tidligere, var at tilvejebringe mere humane Forhold for Lærlingerne og at naa til lidt fastere Forhold med Hensyn til dette Kontraktanliggende. Derfor nudrer det mig noget, at man vil indsmugle i Forhandlingen om denne Sag en saa afgjørende Forandring i Loven om Næringsdriift af 29de Decbr. 1857. Jeg haaber da ogsaa, at det høie Thing varskoet af Flertallet i Udvalget, vil selv i dets nuværende lidet talrige Stikfælde værges sig imod, at der ved Behandlingen af denne Sag ligesom i Forbigaaende sættes Bestemmelser ind, som i det Væsentlige bryde Næringsfrihedslovens Grundsaetninger. Nu vil jeg ikke dermed have sagt, at denne Lov ikke i flere Punkter kan trænge til en Revision. Jeg tør heller ikke paastaa paa Forhaand, i hvilken Retning denne Revision skal gaa efter den Er-

farings, man i de 30 Aar, der ere gaaede siden, har erhvervet sig, men det maa jeg dog mene, at naar den skal underkastes en meget afgjørende Revision, eller der skal træffes Bestemmelser, som have dette til Følge, saa maa det ske efter gennemgaaende Forberedelser. Den ærede Minister maa komme med den Hensigt og sige, at nu vil han have Næringsfrihedens Bestemmelser indskrænkede af den og den Grund og efter de og de Underjøgelse, saa faae vi et Lovforslag, der lyder sit Navn, og ikke ligesom smugler Grundlovsforandringer ind i et almindeligt Lovforslag. (Afbrudelse af Sædnerigsministeren.) Nei, dette Forslag hedder „Forslag til Lov om Lærlingeforholdet,“ og der er da intet Menneske som vil tro, at dette betyder „Forslag til Lov om Forandringer i Næringsloven af 29de December 1857.“ Det er det samme som at komme med en almindelig Lov, f. Exempel om Dagpenge for Rigsdagsmænd, hvort der skjuler sig en stor Grundlovsforandring. Hvad jeg sigter til, er § 2 Nr. 2, og Mindretallets endnu morjommere Forslag under Nr. 3. Det Første synes jeg dog staar med Hensyn til Udtrykket noget i Forbindelse med selve Lovforslaget i dets Helhed. Ved Lærlingeforhold tænker man nemlig i Reglen paa Haandværkslærlinge, men ikke saa meget paa Handelslærlinge, og Andet gaar ellers heller ikke gennem Loven i det Hele taget. Man har en Slægtning til denne Lov, hvad det Humane angaar, i Loven om unge Menneskers Anbringelse og Arbejde i Fabrikker, men man har ikke tænkt paa de Handlende. § 2 Nr. 2 i Lovforslaget synes jeg dog med Hensyn til Art kunde sættes i Forbindelse med det Øvrige. Men hvad vil Forslaget reelt sige? Forslaget vil jo efterhaanden udhungre de friddannede Haandværkere, idet det sætter en Straf for ikke at have underkastet sig Svendeprove, den Straf nemlig at saadanne maa ikke have Lærlinge, et blot i Lære, men til Nytte — for vi falde dem jo nok Lærlinge og det ærede Medlem for Kjøbenhavns Iste Valgkreds (C. J. Larsen) sagde, at de vare antagne for at lære, men de ere ogsaa antagne for at gjøre Nytte og derfor gaa begge Dele i Reglen i Kontrakten op mod hinanden. Disse Folk, der ikke have bestaaet nogen Svendeprove, maa ikke have Lærlinge i deres Bedriift, medens de andre derimod maa have en saadan Præmie for bestaaet Svendeprove. Af et saadant Forbud mod fri Virksomhed for de Andre bliver den faktiskste Følge Indførelsen af Svendeprover. Men nu kommer vi til Mindretallets Forslag, at dette ogsaa skal gjælde Handelslærlinge, idet „den, der